

**LEHNSGREVE
AAGE DANNESKIOLD-SAMSØE
IN MEMORIAM**

„Hvor har jeg dog været et lykkeligt Menneske at møde saa megen Venlighed og Forstaaelse!“

Den 27de December 1945 døde efter en ganske kort Sygdom med efterfølgende alvorlig Operation Lehns greve *Danneskiold-Samsøe* til Brattingsborg, Overdirektør for Gissfeld Kloster, og dansk Landbrug, ja hele det danske Samfund led ved dette

Dødsfald et meget stort Tab.

Alle, der kendte Ekscellencen, vil medgive, at man i ham havde en Mand af en sjælden Støbning. Rank i Holdning og rank i Sind, retliniet og redelig i hver en Tanke, gik han sin Gang gennem Livet, altid besjælet af Trangen til paa den bedst mulige Maade at fylde de store Stillinger, der gennem Fødsel eller hans Medmenneskers Tillid var

Lehns greve Aage Danneskiold-Samsøe.

ham betroet, og Maalet, han satte sig, naaedes som oftest. Lehns greve Danneskiold-Samsø's hele Færd var præget af en sjælden Ansvarsbevidsthed og af den højeste Pligt troskab over for sit Navn og over for de rige Evner, han havde faaet i Vugge-gave, og det er da ogsaa paa mangfoldige Omraader, at hans Gerning har sat sig varige Spor.

Saavel paa Gisselfeld, hvor han fødtes for 59 Aar siden, som paa Brattingsborg, Hovedbesiddelsen paa den smukke Kattedagø, Samsø, som nu efter Lehns afløsningen var Grevens Privatejendom, skete der i hans Ejertid meget store Forbedringer, og aldrig gik man forgæves, dersom landøkonomiske Forsøg af større eller mindre Omfang skulde udføres, altid blev man mødt med et aabent Sind og med stor Interesse for de Forslag, man stillede. Ogsaa paa dette Omraade viste Lehns greven sin Forstaaelse af det forpligtende i at besidde saa store Arealer af Danmarks Jord. Saavel Husdyrbrugets som Plante-kulturens Folk har Grund til at være den Afdøde taknemlige for den Imødekommenhed, de altid mødte, naar de henvendte sig til ham i en eller anden Anledning.

Som særligt karakteristisk for Lehns greve Danneskiold-Samsø skal det anføres, at samtidig med, at han paa en ret ene-staaende Maade forstod at sætte sig ind i en Sags Detailler, mistede han aldrig Overblikket over Helheden. Jeg husker saaledes en Gang for mange Aar siden, da vi rejste hjem fra København sammen, at han imponerede mig i højeste Grad ved i Enkeltheder at kunne redegøre for Antallet og Beskaffenheden af de Kreaturer, Heste og Svin, der fandtes paa de Ejendomme, han drev, og lige til det sidste var Forholdet det samme. I Slutningen af November sidste Aar havde jeg saaledes Lejlighed til at konstatere hans dybtgaaende Interesse for alt, hvad der vedrørte hans omfattende Bedrifter.

En særlig Opgave faldt det i Grevens Lod at løse, nemlig at bringe den gamle Industrivirksomhed, Holmegaards Glasværk, der var kommet ud i store Vanskeligheder, paa Fode. For ca. 20 Aar siden arvede Lehns greven dette store Foretagende, og i Stedet for at afvikle Fabrikken, saaledes som vel de fleste vilde have gjort, tog han med Energi fat paa at bygge

op igen, hvad der i de foregaaende Aar var brudt sammen. Han følte sikkert ogsaa en Forpligtelse over for de mange Familier, der var knyttet til Glasværket, og han forstod at skaffe sig dygtige Medarbejdere i Ledelsen. Resultatet er da blevet, at der nu efter en Aarrækkes energisk Arbejde, Aar der ofte gav Skuffelser og Tab, staar en Virksomhed i fuld Blomstring, præget som den er af kunstindustriell Indsigt, kendt langt uden for Landets Grænser og rustet til at tage Konkurrencen op med Ind- og Udland i Aarene, der kommer.

Ekscellencen havde ogsaa en dyb Trang til at værne om alle Skønhederne paa hans vidtstrakte Ejendomme, og hans Restaurering af den smukke, gamle Bindingsværks Hovedbygning paa Holmegaard skal her nævnes som et Eksempel blandt mange paa den Veneration, han følte for de fra Fædrene nedarvede Kulturværdier.

En af Lehns grevens smukkeste, menneskelige Egenskaber var hans dybtgaaende, sociale Forstaaelse, der ogsaa gav sig Udslag i hans store Interesse for alle, der tjente deres Brød paa hans Ejendomme eller paa en eller anden Maade var knyttet til Godset. Han tog sig ikke den Opgave at forbedre Livet for sine Medhjælpere let, saaledes som man ikke sjældent er Vidne til, men han gik i Dybden, og han følte et stort Ansvar for alle dem, der var afhængige af ham. I Detailler gik han ind i Problemerne; hver enkelt Families Ve og Vel laa ham paa Sinde, og mangfoldige er der nu, der staar og dybt savner en forstaaende og indsigtsfuld Husbond. Boligerne og Levevilkaarene blev forbedrede baade for Gifte og Ugifte, overalt mærkede man Grevens ordnende og hjælpende Haand; i Kontakt med Tiden forstod han at være blandt de første mellem Landbrugets Arbejdsgivere, og han blev derigennem et lysende Eksempel for mange af sine Kaldsfæller.

Landbrugets Organisationer interesserede ham ogsaa meget, og der skal da lyde en Tak fra Landhusholdningsselskabet, i hvis Bestyrelsesraad han sad, for hans Arbejde i de Udvalg, i hvilke han var indvalgt, og for de gode Raad, han, naar Lejligheden bød sig, gav.

Lehns greve Danneskiold-Samsøe var en overordentlig nøj-

som Mand, der krævede meget lidt for sig selv, men dette forhindrede ikke, at han, naar der kaldtes paa ham, optraadte som den betydende og formaaende Mand, han var inden for dansk Samfundsliv. Jeg erindrer saaledes, hvorledes han paatog sig Værtspligterne ved en Frokost for de 12 engelske Parlamentsmedlemmer, der i Sommeren 1932 efter Indbydelse besøgte Danmark. Det var nogle straalende Dage, Englænderne tilbragte her i Landet, men Rejsens Clou var sikkert Besøget paa Gisselfeld. Den herlige Park laa badet i Sommersolens Glans, og Maaltidet indtoges i den smukke Spisesal, hvis Vægge er prydede med en enestaaende Samling af aarhundredgammelt kostbart Porcelæn, og ved Bordet præsiderede Grev og Grevinde Danneskiold-Samsøe med en Elskværdighed og Gæstfrihed, der maatte gøre Indtryk. Jeg ved da ogsaa, at Englænderne var meget imponerede over dette Besøg, og for os Danske var det en stor Glæde at være med. Vi følte, at der ved denne Lejlighed blev givet det smukkeste Eksempel paa dansk Kultur, og vi mærkede det, som om vort Land blev større ved, hvad vi her havde Lejlighed til at vise vore Gæster!

Lehns greve Danneskiold-Samsøe efterlod sig nogle meget smukke Ord som en sidste Hilsen til sine Efterladte og de mange, han paa en eller anden Maade havde med at gøre i sit Liv, og dette „personlige Testamente“ blev ved Bisættelsen læst højt af Præsten. Det er fra det, at det lille Motto stammer, der staar foran disse Mindeord, og jeg har faaet Lov til yderligere at citere:

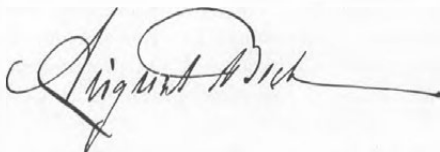
„I min store Virksomhed har jeg altid følt det saa svært at skulle have med saa mange Mennesker at gøre, fordi man helst skal forstaa den enkeltes Tankegang og Sindelag, og desuden fordi det har været saa svært ikke at komme til at begaa nogen Uret mod den enkelte; dersom jeg alligevel har gjort det, beder jeg om Tilgivelse og kan forsikre, at det er sket mod min Villie og mod mit Ønske.“

Det er ikke tomme Ord, men udsprunget af den dybeste Trang til altid at gøre det rette, hvilket jeg for adskillige Aar siden fik det smukkeste Bevis paa gennem Samtaler, jeg førte med Greven.

I det efterladte Brev gives der ogsaa Udtryk for stor Taknemlighed mod de mange Medarbejdere for deres Trofasthed og Loyalitet, idet der udtales smukke Ønsker for alle Hjemmene, for Hustruerne og for Børnene. Takken gaar ogsaa til den store Skare Mennesker, Lehnsgreven gennem Aarene søgte Raad og Vejledning hos, hvorved det lykkedes at naa de Resultater, der var Maalet for Arbejdet.

En af Danmarks gode Sønner er død, og vi ere mange, der sørger ved hans Bortgang!

En Plads staar tom; det vil være meget vanskeligt, ja, umuligt at udfylde den!

A handwritten signature in cursive script, reading "August Borch". The signature is written in dark ink on a light background. The first letter 'A' is large and stylized, with a loop that extends upwards and then down to the left. The rest of the name is written in a fluid, connected cursive style. A long horizontal line extends from the end of the signature to the right.